

Oponentní posudek diplomové práce

Název práce: Vývoj a struktura fonologických schopností v raném předškolním věku
Autorka práce: Bc. Eliška Kulháňková
Vedoucí práce: Mgr. Gabriela Seidlová Málková, Ph.D.

Autorka předložené diplomové práce dlouhodobě spolupracuje se svou školitelkou, a to jak v rámci mezinárodního projektu ELDEL, zaměřeného na předpoklady rozvoje gramotnosti, tak v rámci grantového úkolu u GAČR, který sleduje fonologické schopnosti u dětí předškolního věku. Již na tomto místě posudku vyzdvihnu odbornou erudovanost, kterou autorka prostřednictvím této spolupráce získala a která je ze zpracování diplomové práce zřejmá.

V diplomové práci autorka zpracovává data z výzkumu u GAČR, kde se sice přímo nepodílela na jejich sběru, zajišťovala ale zaškolení a koordinaci studentů – výzkumných asistentů. Pracovala s daty následně, tj. prováděla jejich hodnocení, zpracování i interpretaci.

Práce odpovídá kritériím ve vztahu k rozsahu diplomové práce, mírně převažuje část zpracovaná na základě práce s literárními zdroji (cca 60 stran) nad jejím vlastním empirickým bádáním (cca 40 stran). Nepovažuji to ale za velkou chybu, empirický rozsah diplomové práce je dostatečný.

Je zřejmé, že je zpracovávané téma pro autorku inspirativní a tak si i vysvětlují i široký teoretický základ, který předložila. Autorka velmi podrobně představuje současné chápání významu fonologických schopností jak ve vztahu k typickému vývoji předškolních dětí, tak ve vztahu k možnému ohrožení ve vývoji (děti s rizikem SPU, děti se specificky narušeným vývojem řeči – SLI, u nás spíše tradičně zatím děti s vývojovou dysfázií). Snaží se také o postižení vývojového hlediska a proměnu chápání úlohy fonologických schopností ve vztahu k rozvoji gramotnosti (vizuální vs. fonologický model dyslexie). Neopomíná ani diagnostiku fonologických schopností v předškolním věku, která ještě není u nás příliš zpracovaná a která se může stát potenciálním prostředkem pro včasnou intervenční práci s ohroženými dětmi. Existují u nás sice některé nástroje, bývá ale diskutována jejich obsahová i prediktivní validita.

Práce je čtivá, autorka velmi dobře formuluje, celý text je bezproblémový po stránce jazykové. Je zřejmé, že je autorka zběhlá v práci s odbornou literaturou, včetně literatury zahraniční. Poměrně dobře si také osvojila dovednost strukturace textu, čímž je práce přehledná.

Diplomová práce patří do kvantitativních výzkumů a oceňuji, že nezapomněla na stanovení hypotéz, které mají dosažené výsledky nejen představit, ale také do určité míry zobecnit. Autorka neopomíná ani představení rámce výzkumu, dále jeho průběh, nechybí také důkladné informace o použitých metodách.

Při zpracování dat, ale i při ověřování hypotéz využívá autorka poměrně složitých statistických postupů deskriptivní statistiky (např. ověřování statistických parametrů – reliabilita), nechybí ani testování hypotéz (korelační koeficienty a následná faktorová analýza). Je třeba, zhodnotit, že statistické postupy nejsou samotným cílem jejího odborného

počínání, což bývá někdy slabinou podobných prací, nýbrž jen prostředkem pro vyhodnocení dat k jejich možné interpretaci i návazné diskusi s dostupnou literaturou.

Dosažené výsledky ukazují na možnost další práce na testech fonologických schopností u předškolních dětí. Jak hodlá autorka výsledků využít a dále s nimi pracovat? Prosím při obhajobě vyslovení se ke stanoveným hypotézám i jejich důsledkům pro další práci v oblasti fonologických schopností v předškolním věku.

Práci doporučuji k obhajobě, navrhuji hodnocení výborně.

PaedDr. PhDr. Anna Kucharská, PhD.

V Praze dne 12.9.2011